

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

**ПІДГОТОВКА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ,
ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
ДО ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Матеріали
V Всеукраїнського науково-методичного семінару**

5 листопада 2021 року

Глухів – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ГЛУХІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»

ПІДГОТОВКА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ,
ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
ДО ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Матеріали
V Всеукраїнського науково-методичного семінару

5 листопада 2021 року

Глухів:
Глухівський НПУ ім. О. Довженка
2021

УДК 378.011.3-051:377]:055.336.5

П 32

Друкується за рішенням ученої ради Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
(протокол №5 від 1 грудня 2021 року)

Відповідальні за випуск:

Ковальчук Василь Іванович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Ігнатенко Ганна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Бовк Богдан Іванович – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Опанасенко Віталій Петрович – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Самусь Тетяна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій

П 32 : матеріали V Всеукраїнського науково-методичного семінару (5 листопада 2021 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021. 336 с.

ISBN 978-966-376-076-6

Тексти тез подано в авторській редакції.

У збірнику вміщено матеріали V Всеукраїнського науково-методичного семінару «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій».

Для майстрів виробничого навчання, викладачів професійного навчання, студентів, аспірантів, науковців та всіх, хто цікавиться проблемами сучасної професійної освіти України.

УДК 378:377.091.12.11.3-051:62/64](477.52-21 Глухів)(063)

ISBN 978-966-376-076-6

© Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, 2021

ЗМІСТ

Ковальчук Василь Іванович ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РОЗРИВУ ТА РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ЇХ ВИРІШЕННІ	14
Андрощук Ірина Василівна ПІДГОТОВКА МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАЧА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИМОГ	16
Горбатюк Роман Михайлович ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	19
Крамар Валерій Максимович, Калакайло Раїса Богданівна, Шийчук Тарас Тарасович МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	21
Крамар Валерій Максимович, Серебрянський Олексій Юрійович РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ВИКЛАДАННІ ІНФОРМАТИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	23
Лаврентьєва Олена Олександрівна НОВІТНІ ПІДХОДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	25
Локшин Віктор Соломонович ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	28
Мандрагеля Володимир Андрійович ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ В СИСТЕМІ П(ПТ)О: СУЧАСНИЙ СВІТОВИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	33
Петренко Лариса Михайлівна ІНФОРМАЦІЙНА ПІДГОТОВКА ОПЕРАТОРІВ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ: АКТУАЛЬНІСТЬ І СУЧАСНА ПОТРЕБА РИНКУ ПРАЦІ	35
Романова Ганна Миколаївна ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	37
Стойчик Тетяна Іванівна ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ	40
Сергєєва Лариса Миколаївна, Муранова Наталія Петрівна ЛОГІСТИКА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ	42
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович, Єнатій Дмитро Дмитрович СТВОРЕННЯ ТА РОЗРОБКА НОВОГО ЛАБОРАТОРНОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ДИСЦИПЛІН «РІЗУЧИЙ ІНСТРУМЕНТ», «ТЕОРІЯ РІЗАННЯ».....	44

Горбатюк Роман Михайлович,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри машинознавства і транспорту
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Процеси цифрової трансформації в Україні охоплюють різні галузі життєдіяльності, зокрема й освіту, оскільки вона спрямована на забезпечення безперервності навчання, його індивідуалізації. Це, звичайно, відкриває нові перспективи, які будуть залежати від організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Цифрова трансформація освітньої галузі призводить до її якісної перебудови. Науково-педагогічні працівники повинні застосовувати в освітньому процесі нові технологічні інструменти та інформаційні ресурси. Наприклад, технології віртуальної реальності створюють можливість застосування цифрових тренажерів, не прив'язаних до одного робочого місця, що розширює коло досліджуваних технологій. Технології мобільного навчання дозволяють навчатися незалежно від часу й простору, що особливо актуально в умовах пандемії.

Метою статті є обґрунтування цифрової трансформації освітнього процесу Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (ТНПУ).

Аналіз наявного інформаційно-освітнього середовища ТНПУ дає підстави стверджувати, що в університеті є всі передумови для цифрової трансформації. Це дозволило визначити основні цілі та завдання, а саме: автоматизація всіх видів діяльності ЗВО; створення єдиного інформаційно-освітнього простору; подальший розвиток розробок та їх інтеграція; організація електронного документообігу; створення інструментарію для оперативного управління; проєктування цілісного інформаційно-освітнього середовища ЗВО.

Управління освітнім процесом в ТНПУ охоплює систему організаційного управління освітнім процесом (силабуси, навчальні програми та плани, накази (документообіг), розклад, приймальна комісія); систему обліку контингенту; кадрове забезпечення (формування навантаження, індивідуальних планів викладачів та ін.); підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; інформаційне забезпечення (інформаційний портал, електронні ресурси, базу даних та ін.); систему організаційного та документаційного супроводу здобувачів вищої освіти; матеріально-технічне забезпечення (аудиторний фонд, лабораторії, навчальне обладнання, комп'ютерна техніка, програмне забезпечення) та ін.

Вагомим кроком трансформації університету є створення єдиного інформаційного простору, мета якого – забезпечити його інформаційну відкритість і доступність, упровадити сучасні освітні технології, що надають можливість віддаленого доступу всім учасникам освітнього процесу до інформаційних та освітніх ресурсів.

У ТНПУ функціонує інформаційно-освітнє середовище (ІОС), основними складниками якого є: інформаційний портал, інформаційні бази, системи для організації освітнього процесу, електронні бібліотечні системи, інформаційні системи підтримки здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників. Програмний й апаратний складник ІОС університету постійно модернізується і вдосконалюється з метою впровадження нових цифрових технологій. Цифровізація освітнього процесу передбачає взаємодію освітнього процесу і цифрових технологій (рис. 1).

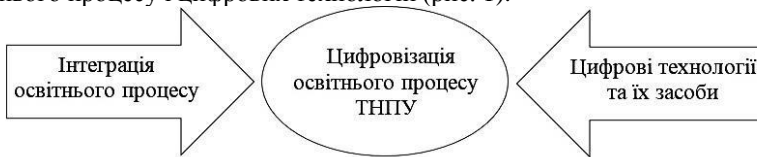

Рис. 1. Цифровізація освітнього процесу ТНПУ

Аналізуючи досвід впровадження інформаційних освітніх середовищ у професійну підготовку фахівців різного спрямування [2; 3; 4], в ІОС ТНПУ виділимо освітній, інформаційний та технологічний складники професійної підготовки майбутніх фахівців спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Освітній складник ІОС є базовим у досягненні здобувачами вищої освіти на всіх рівнях (бакалаврському, магістерському) визначеної мети (професійна компетентність у сфері професійної освіти). Він (освітній складник) є єдністю компонентів, що забезпечують необхідні умови цілеспрямованого впливу на професійну підготовку, формування компетентностей (загальної, професійної) й особистісних якостей майбутніх викладачів професійного навчання.

Інформаційний складник пов'язаний із зростанням ролі інформації та інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій передбачає радикальні зміни у змісті та технологіях організації професійної підготовки майбутніх викладачів професійного навчання. Водночас інформатизація професійної діяльності майбутніх викладачів професійного навчання пов'язана зі створенням та забезпеченням необхідного рівня інформаційно-технологічного оснащення з метою якісного вирішення професійних завдань у різних умовах освітнього процесу. Завданням усіх елементів цього складника є фахова підготовка майбутніх викладачів професійного навчання до діяльності в навчальних закладах професійної (професійно-технічної) освіти, формування цифрової компетентності, що актуалізує інформаційну орієнтацію освітньої системи, спрямовує її вектор в сторону цифровізації.

Технологічний складник є підґрунтям для розвитку практичних навичок майбутніх викладачів професійного навчання, основою якого є сучасні технічні засоби навчання (комп'ютерна техніка, мультимедіа, інтерактивні дошки тощо).

Необхідною умовою цифрової трансформації освітнього процесу є автоматизація організаційного управління, яка підвищує ступінь структурування навчальної діяльності ЗВО. Тому цифрову трансформацію освітнього процесу розглядаємо з позиції багатогранної проблеми, яку можна й необхідно розглядати через реалізацію комплексу відповідних заходів і дій з метою забезпечення якісної підготовки майбутніх викладачів професійного навчання.

Література

1. Дія. Цифрова освіта : [проект]. Українська бібліотечна асоціація : вебсайт. URL: <https://ula.org.ua/255-programi-proekti/4488-diiia-tsyfrova-osvita>.

2. Литвинова С. Г. Теоретико-методичні основи проектування хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : дис. ... д-ра. пед. наук : 13.00.10 – Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Київ, 2016. 620 с.

3. Методологія формування хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу: монографія. Київ : Педагогічна думка, 2017. 146 с.

4. Koutsopoulos K. C., Doukas K., Yannis K. Handbook of Research on Educational Design and Cloud Computing in Modern Classroom Settings. Hershey : IGI Global, 2017. 497 p.

Крамар Валерій Максимович,

доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,

Калакайло Раїса Богданівна,

студентка кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Шийчук Тарас Тарасович,

студент кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

На сучасному етапі розвитку людства відбувається перехід від індустріального до постіндустріального інформаційного суспільства. Однією з основних його ознак є стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних